

Japansk pileurt (*Fallopia japonica*)

Baggrund og udbredelse Livscyklus Bekæmpelsesmetoder Kæmpe-Pileurt

Japansk Pileurt (*Fallopia japonica*) (kendes under tre forskellige slægtsnavne: *Fallopia*, *Reynoutria* og *Polygonum*)) kendes også under Japaner Pileurt og Japan Boghvede. Det er en flot, livskraftig staude som er populær som prydblade. Den kan blive 1–3 m høj og danner ofte tætte bestande med ca. 80 skud pr. m². Planternes underjordiske dele kan nå 2 m ned i jorden og 7 m ud fra centrum. Stænglerne er kraftige, hule, rødplettede og forgrenede øverst, og ofte rødlig i toppen. Bladene sidder spredt, er bredt ovale, 5-12 cm lange, og bladbasis er lige afskåret. De er helrandede med græsgrøn overside og lysegrøn underside. Japansk Pileurt blomstrer i september – oktober, og der dannes mangeblomstrede, hængende aks fra de øverste bladhjørner. De enkelte blomster er små og flødevide, og frøene er trekantede nødder.

Baggrund & udbredelse: Arten har sit hjemsted i Japan og indført til Danmark for 100 år siden som prydblade. Japansk Pileurt danner flere meter høje, meget tætte bestande, hvorunder der er meget mørkt, og næsten ingen andre planter, dyr eller fugle kan overleve. Om vinteren kan den være årsag til megen erosion langs vandløb, når der ikke er nogle planter til at beskytte brinkerne og holde på jorden. På grund af Japansk Pileurts kraftige rodvækst kan den vokse gennem asfalt og beton og medføre skader på huse og veje.

Japansk Pileurt er under spredning i Danmark og findes langs banestrækninger, ved vandløb, i klitlavninger, levende hegn, vejkanter, skovbryn og omkring bebyggelser.

Livscyklus: Japansk Pileurt formerer sig vegetativt, og producerer (endnu) ikke spiringsdygtige frø i Danmark. Det skyldes, at planten er tvekønnet og at der indtil videre kun findes hunplanter i Danmark. Den kan bestøves med pollen fra Kæmpe-Pileurt og danne spiredygtige frø – denne hybrid kan dog (endnu) ikke producere spiredygtige frø i Danmark.

Planten er meget hårdfør, og selv små rodstumper på 1 cm eller stængelstykker er i stand til at danne nye planter. Typisk spredes arten i faldjord, eller med vand. Pileurtens roddele og stængler tåler udtørring, modsat de fleste stauder, og selv de tørre stængler skyder efter ca. 1 uges ophold i vand. I Danmark vokser arten på al slags bund, i såvel sure som basiske jord, og kan overleve steder med højt indhold af jern og tungmetaller f.eks. lossepladser.

Bekæmpelsesmetoder:

Oprykning: Nyetablerede planter kan nemt rykkes op. Dette er mere effektivt end at slå de nye planter da man ofte kan få rykket noget af rodstængelen med op, hvilket svækker planten mere end slåning. Der bør ikke efterlades oprykkede planter, da disse kan etablere sig igen. Oprykning egner sig kun som bekæmpelsesmetode til nyetablerede planter, ikke til etablerede bestande.

Opgravning: Japansk Pileurt er svær at bekæmpe ved opgravning, da der kun behøver at være en ca. 1 cm lang stump af rod- eller stængeldele tilbage i jorden, for at planten kan etablere sig igen. Det er derfor en meget arbejdskrævende at opgrave Japansk Pileurt.

Ved større bestande vil opgravning kun være muligt med maskiner. Det opgravede materiale skal bortskaffes så der ikke kan ske en genetablering.

Opgravning kan være en dyr bekæmpelsesmetode. I en undersøgelse fra England har man opgjort udgifterne ved opgravning til £ 23 (ca. 250 kr.) pr. m², svarende til ca. 2,5 mio. kr. pr ha.

Slåning: Slåning kan ikke udrydde Japansk Pileurt, men kan hindre at den breder sig yderligere. Hyppig slåning bryder også pileurt-bestandenes dominans, så der bliver plads til en vegetation med mange forskellige arter. Slåning bør foretages hyppigt, og bør fortsætte mindst 10 år. Efter et par års hyppige slåninger skulle planten dog være så svækket, at der kun skulle være behov for et par slåninger om året. Slåning kan med fordel startes allerede om vinteren. Slåning kan dog øge skudtætheden.

Græsning: Hvis der er rigeligt med saftigt græs tilstede, vil græssende dyr foretrække dette frem for Japansk Pileurt. Dog ædes gerne friske skud af Japansk Pileurt. Afgræsning af planten kan derfor sikres ved at slå planten i maj og juni, da planten efter slåning danner friske skud, der græsses resten af sommeren. Da dyrene ikke æder de store planter, kan græsning kun anvendes til at holde Japansk Pileurt nede – den bliver ikke udryddet. Inden man udsætter dyr, er det vigtigt at fjerne de gamle, tørre stængler fra sidste år, da disse er knivskarpe og dyrene kan skære sig på dem.

Afdækning: Da Japansk Pileurts evne til at sprede sig forringes kraftigt, når den skygges, kan man ved at afdække en bestand med plastfolie med UV-beskyttelse begrænse dens videre udbredelse og til sidst udrydde den.

Kemisk bekæmpelse: Glyphosat kan anvendes til at bekæmpe Japansk Pileurt. En mulighed er at slå planterne i ca. 5 cm højde og derefter sprøjte glyphosat ned i stænglen. På denne måde vil glyphosaten ikke komme til at berøre andre dele af vegetationen. Behandlingen skal gentages igen det følgende år.

En anden metode er at beskære planterne sent på foråret eller om sommeren, og derefter sprøjte den opvækst der dukker op. Mindst 2 yderligere sprøjtninger er dog nødvendige for at forhindre genvækst.

Det er ikke tilladt at bekæmpe Japansk pileurt med pesticider på offentlige arealer.

Biologisk bekæmpelse: For første gang i Europas historie, har Storbritanniens regering godkendt at udsætte et insekt fra Japan som biologisk bekæmpelse af Japansk Pileurt. Der kendes desværre utallige eksempler fra andre verdensdele på, hvordan biologisk bekæmpelse er slået fejl, fordi konsekvenserne af udsættelse af en fremmed art ikke er blevet undersøgt til bunds. Dette er årsagen til, at det har taget mange år at teste den japanske bladloppe (*Aphalara itadori*), som er naturlig fjende til Japansk Pileurt i hjemlandet. Man har skulle sikre sig, at bladloppen ikke pludselig begynder at æde andre planter, når bestandene af Japansk Pileurt reduceres. Efter udsættelsen vil der blive skabt skabt en naturlig balance mellem udbredelsen af bladloppen og planten. Dette er dog stadig kun blevet indført i Storbritannien, og man kan håbe, at lignende tiltag bliver gennemført i resten af Europa.